

KUTSESTANDARD

Raudtee teemehaaniku abi, tase 2

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 kutsestandard on aluseks tööturu nõudmistele vastavate täiendusõppe õppekavade koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raudtee teemehaaniku abi, tase 2	2

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Pöörmete puhastaja, tase 2	2
Ülekäikude ja ülesõitude puhastaja, tase 2	2
Raudtee geoaluste mõõdistaja, tase 2	2

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 tööks on rööbastee ja raudteerajatiste hooldus- ja remonttööd. Vajadusel töötab 2. taseme raudtee teemehaaniku abi signalistina, et tagada liiklusohutus rööbasteel töötamisel. 2. taseme raudtee teemehaaniku abi on lihttööline, kes töötab muutumatus olukorras mõningase iseseisvusega ja vastutab oma tööülesannete täitmise eest. Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 kutse sisaldab kolme osakutset: 1) pöörmete puhastaja, tase 2; 2) ülekäikude ja ülesõitude puhastaja, tase 2; 3) raudtee geoaluste mõõdistaja, tase 2. Raudtee geoaluste mõõdistaja osakutse eeldab geodeedi kutsekvalifikatsiooni olemasolu. 2. taseme raudtee teemehaaniku abi töö võib eeldada liikluse reguleerimise õigust raudteeülesõidukohal vastavalt liiklusseadusele. Rööbastee ja raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustööde kutseala koosneb neljast kutsest. Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 teeb brigaadi liikmena lihtsamaid raudtee hooldus- ja remonttöid, vajades mõnikord ka kogenud töötaja juhendamist. Raudtee teemehaanik, tase 3 töötab brigaadi liikmena, kontrollib iseseisvalt raudtee tehnilist seisukorda, teeb tehnohooldust ja remonti ning leiab võimalike vigade põhjusi. Raudtee teemehaanik, tase 4 korraldab ja teeb rööbastee ja raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustöid, juhendab brigaadi liikmeid ilmnenud vigade analüüsimisel ja vigade vältimiseks vajalike abinõude valikul ning kontrollib tehtud töö tulemust etteantud juhiste järgi. Raudtee teemehaanik, tase 5 planeerib ja juhib hooldus-, remont- ja ehitustöid (sh määrab materjalide ja mehhanismide vajadust), kontrollib tehtud töö tulemust, kavandab ja korraldab parendustegevused ning võtab töö vastu või kontrollib rööbastee ja raudteerajatiste seisukorda ning teeb raudteerajatiste hooldus-, remont- ja ehitustöid.
A.2 Tööosad
A.2.1 Tööks valmistumine

- 1) Tööriistade, väikemehhanismide ja abiseadmete valimine
- 2) Isikukaitsevahendite kasutamine

A.2.2 Liiklusohutuse tagamine

- 1) Ohutusmeetmete valimine
- 2) Töökoha piiramine ohutuse tagamiseks
- 3) Tee- ja signaalmärkide paigaldamine, hooldamine ja eemaldamine

A.2.3 Liiklusohutuse tagamine pöörmehhanismide, ülekäikude ja ülesõitude puhastaja või geoaluste mõõdistaja töös

- 1) Ohutusmeetmete valimine
- 2) Töökoha piiramine ohutuse tagamiseks
- 3) Jaamas töötamisel nõuetekohaste sissekannete tegemine

A.2.4 Tööprotsessi ja tee seisukorra kontrollimine

- 1) Liiklusohutuse rikke kindlakstegemine ja tegutsemine selle likvideerimiseks
- 2) Ohutusnõuete täitmine
- 3) Töö tehnoloogia järgimine

A.2.5 Tööprotsessi ja tee seisukorra kontrollimine raudtee geoaluste mõõdistaja töös

- 1) Ohutusnõuete täitmine
- 2) Töö tehnoloogia järgimine
- 3) Raudteerajatiste mõõdistamine

A.2.6 Lumetõrjetööde tegemine raudteel

- 1) Ülesõitude ja pöörmehhanismide lumetõrjetööd
- 2) Ülesõitude ja pöörmehhanismide lumetõrjetööd väikemehhanismidega

A.2.7 Liiprite ja prusside paigaldamine ja vahetamine

- 1) Üksikliiprite vahetamine ja kohendamine
- 2) Liiprite lausvahetamine
- 3) Pöörmeprusside paigaldamine ja lausvahetamine
- 4) Pöörmeprusside üksikvahetamine

A.2.8 Rööbastee sideosade ja kinnituste paigaldamine, kontrollimine ja puuduste kõrvaldamine

- 1) Sideosade ja kinnituste kontrollimine
- 2) Üksikute sideosade ja kinnituste vahetamine

Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 kutse sisaldab järgmisi osakutseid:

- 1) pöörmehhanismide puhastaja, tase 2, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.3, A.2.4 ja A.2.6;
- 2) ülekäikude ja ülesõitude puhastaja, tase 2, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.3, A.2.4 ja A.2.6;
- 3) raudtee geoaluste mõõdistaja, tase 2, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.3 ja A.2.5.

A.3 Töö keskkond ja eripära

2. taseme raudtee teemehaaniku abi töö toimub välitingimustes ja üldjuhul tööpäeval, vajadusel ööpäevaringselt, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Mõnikord on vaja teha rikete kõrvaldamiseks vajalikke töid väljaspool tavapärasest tööaegast.

Raudtee teemehaaniku abi töökeskkond on kõrgendatud ohuga, tema töökoht on rongiliikluseks avatud raudteel, kus töö toimub ebatasasel pinnal ja mistahes ilmastikuoludes. Seetõttu on raudtee teemehaaniku abi töös vajalik hea füüsiline tervis ja keskkonnataluvus.

Keskmisest kõrgema ohtlikkusega töö tõttu peab raudtee teemehaaniku abi täpselt järgima tööeeskirjade, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kandma töö iseloomule ja ilmastikule vastavat tööriietust ja isikukaitsevahendeid, sealhulgas ohutusvesti. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada raudteeõnnetuse, töös osalejate trauma, kehavigastuse või hukkamise.

Raudtee teemehaaniku abi kutse eeldab regulaarset tervisekontrolli.

A.4 Töövahendid

Põhilisteks töövahenditeks on hooldustöödeks vajalikud käsitööriistad (näit labidas, luud, hari), erinevad kangid, erinevad võtmed, rõõpa- ja liipritangid, väikemehhanismid (näit lumepuhur, topper, mutrikeeraja, lõikur jmt), signaallipp või -lamp ja sidevahendid (käsiraadiojaam, mobiiltelefon).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 töö eeldab füüsilist vastupidavust, kohusetundlikkust, otsustus- ja vastutusvõimet, tähelepanuvõimet, koostöövalmidust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt töötavad 2. taseme raudtee teemehaaniku abidena inimesed, kellel on vähemalt põhiharidus ja kutseoskused on omandatud töökohal õppides vähemalt 3. tasemel kogenud teemehaaniku juhendamisel.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Teetööline, pöörme puhastaja, ülekäikude ja ülesõitude puhastaja, raudtee geoaluste mõõdistaja, liikluse reguleerija

A.8 Reguleerimisalad kutsealal tegutsemiseks

Raudtee teemehaaniku töö on reguleeritud raudteeseadusega ja Vabariigi Valitsuse määrusega „Töökeskkonna ohutegurite ja tööde loetelu, mille puhul alaealise töötamine on keelatud“.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Raudtee teemehaaniku abi, tase 2 kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.2, B.2.4 ja B.2.6-B.2.9 tõendamine.

Pöörmete puhastaja, tase 2 või ülekäikude ja ülesõitude puhastaja, tase 2 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.3, B.2.4, B.2.6 ja B.2.9 tõendamine.

Raudtee geoaluste mõõdistaja, tase 2 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.3, B.2.5 ja B.2.9 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Tööks valmistumine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) valib oma tööriistad, väikemehhanismid ja abiseadmed, juhindudes töö iseloomust ja tehnoloogiast; 2) kasutab isikukaitsevahendeid, juhindudes ohuteguritest, seadmete kasutusjuhendite ja organisatsiooni ohutusjuhendite nõuetest.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	
B.2.2 Liiklusohutuse tagamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valib ohutusmeetmed, juhindudes normdokumentide nõuetest; 2) piirab töökoha ohutuse tagamiseks signaalmärkidega, juhindudes normdokumentide nõuetest; 3) paigaldab, hooldab ja eemaldab tee- ja signaalmärke, juhindudes etteantud korraldustest ja normdokumentide nõuetest.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	

B.2.3 Liiklusohutuse tagamine pöörmete puhastaja, ülekäikude ja ülesõitude puhastaja või raudtee geoaluste mõõdistaja töös	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valib ohutusmeetmed, juhindudes normdokumentide nõuetest; 2) piirab töökoha ohutuse tagamiseks signaalmärkidega, juhindudes normdokumentide nõuetest; 3) teeb jaamas töötamisel nõuetekohased sissekanded, juhindudes normdokumentide nõuetest.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	
B.2.4 Tööprotsessi ja tee seisukorra kontrollimine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) teeb visuaalselt kindlaks liiklusohutlikku rikke ja tegutseb kohe liiklusohutuse tagamiseks, juhindudes normdokumentide nõuetest, rikke likvideerimisel tegutseb vastavalt juhistele; 2) täidab ohutusnõudeid, tagades enda ja raudteeliikluse ohutuse, juhindudes normdokumentide nõuetest; 3) järgib töö tehnoloogiat, juhindudes normdokumentide nõuetest.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	
B.2.5 Tööprotsessi ja tee seisukorra kontrollimine raudtee geoaluste mõõdistaja töös	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) täidab ohutusnõudeid, tagades enda ja raudteeliikluse ohutuse, juhindudes normdokumentide nõuetest; 2) järgib töö tehnoloogiat, juhindudes normdokumentide nõuetest; 3) mõõdistab raudteerajatised, kasutades asjakohaseid mõõteriistu ning juhindudes seadmete kasutusjuhendite ja normdokumentide nõuetest.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	
B.2.6 Lumetõrjetööde tegemine raudteel	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) teeb käsitsi lumetõrjetööd ülesõitudel ja pöörmetel, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja juhindudes normdokumentide nõuetest; 2) teeb lumetõrjetööd ülesõitudel ja pöörmetel, kasutades väikemehhanisme, juhindudes väikemehhanismide kasutusjuhendite ja normdokumentide nõuetest.	
Teadmised: 1) lumetõrjetööde väikemehhanismide kasutus-, hooldus- ja hoiustamispõhimõtted; 2) pöörmete ja ülesõitude ja ülekäikude korrashoiunõuded.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	
B.2.7 Liiprite ja prusside mahapanek ja vahetamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) vahetab ja kohendab üksikliipreid brigaadi liikmena, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja juhindudes töö tehnoloogiast; 2) teeb liiprite lausvahetamist brigaadi liikmena, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja juhindudes töö tehnoloogiast; 3) paigaldab pöörmeprusse ja teeb pöörmeprusside vahetamist brigaadi liikmena, juhindudes töö tehnoloogiast ja kasutades asjakohaseid töövahendeid; 4) teeb pöörmeprusside üksikvahetamist brigaadi liikmena, juhindudes töö tehnoloogiast ja kasutades asjakohaseid töövahendeid.	
Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	

B.2.8 Rööbastee sideosade ja kinnituste paigaldamine, kontrollimine ja puuduste kõrvaldamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: kasutades asjakohaseid töövahendeid ja juhindudes normdokumentide nõuetest 1) kontrollib ja kinnitab juhendamisel sideosad ja kinnitused; 2) vahetab juhendamisel üksikud sideosad ja kinnitused. Hindamismeetod(id): suuline või kirjalik teadmiste hindamine	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.9 Raudtee teemehaanik, tase 2 kutset läbiv kompetents	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: 1) kasutab side- ja signaalvahendeid (manöövriraadioside, käsi- ja helisignaalvahendid); 2) kannab vastutavale töötajale ette tööks valmisolekust ja töö lõpetamisest; 3) järgib oma töös kõikide asjakohaste õigusaktide nõudeid; 4) järgib tööjuhiseid, tehnoloogiaid ja kvaliteedinõudeid ning organisatsioonis kehtestatud reegleid; 5) töötab hoolikalt ja korrektselt, ohustamata enda ja teiste inimeste tervist, vara või keskkonda; 6) korrastab töökoha nõuetekohaselt; 7) valib sobivad töövahendid, juhindudes töö iseloomust ning veendub enne töö alustamist nende korrasolekus ja ohutuses; 8) järgib tööturvise- ja tööohutusnõudeid tööks valmistumisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel; 9) tervisele, tehnikale, liiklusele või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides katkestab töö ja teavitab sellest koheselt vahetuse vanemat ja tööandjat või tema esindajat; 10) tegutseb ebaseandardsetes olukorras õigesti (edastab teabe, tegutseb, teeb päästetöid); 11) õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi ja teatab õnnetusjuhtumist tööandja esindajale; 12) kasutab tervisekaitseks ettenähtud isikukaitsevahendeid (näit töötab tööriietes ja -jalatsites, ohutusvestis, kasutab kõrvaklappe, vibratsiooni vähendavaid kindaid jm) ning sobivaid töömeetodeid ja -võtteid, mis ei ohusta elu ega tervist; 13) kasutab kõiki töövahendeid ja seadmeid otstarbekalt, sihipäraselt ja heaperemehelikult, järgides nende kasutusjuhendite nõudeid; 14) korrastab ja puhastab töös kasutatavaid töövahendeid, seadmeid ja kaitsevahendeid regulaarselt, järgides nende hooldusjuhendite nõudeid; 15) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 16) osaleb kutsealases täiendusõppes; rakendab õpitut igapäevaselt oma ametialases töös; 17) suhtleb tööalaselt eesti keeles vähemalt tasemel A1 ja vene keeles vähemalt tasemel A1 (vt lisa 1). Teadmised: oma kutsetaseme piires 1) raudtee pealisehitise (rööpad, sideosad, liiprid, prussid, ballast, pöörmed ja rööbasahelad) ehitus- ja korrashoiupõhimõtted; 2) raudtee korrashoiu- ja remonttööde tehnoloogiad ja liiklusohutusmeetmed; 3) gabariidinõuded; 4) raudteel kasutatavad signaalide süsteemid; 5) ilmastikutingimustest (äike, tugev tuul, vihm, jää jne) tulenevad ohud töödel ja sellest tulenevad teostatavate tööde eripärad; 6) vajalike töövahendite, mõõteriistade ja seadmete käsitlemise, hooldamise ja hoiustamise põhimõtted; 7) peamised töövõtted ja nende rakendamine erinevates töösituatsioonides; 8) kehtivad kvaliteedinõuded raudteele; 9) kutsealaste õigusaktide ja normdokumentide nõuded, sh jäätmekäitluse põhimõtted, kutsealaste terminite tähendused; 10) tehnilise dokumentatsiooni nõuded; 11) õnnetuspaigal esmaabi andmise põhimõtted;	

12) tööohutuse- ja töötervishoiu põhimõtted, sh isikukaitsevahendite liigid, nende kasutamise ja hooldamise põhimõtted;

13) ohuolukorras tegutsemise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-10122013-3.6.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Andrus Noor, AS Eesti Raudtee Anto Looken, SA Raudteekutsed Gennadi Jurkin, AS Eesti Raudtee Jevgenia Kin, Eesti Energia Kaevandused ASi Logistikaettevõtte Mati Lõhmus, AS Eesti Raudtee Rita Ojala, Edelaraudtee Infrastruktuuri AS Sander Hirvesaar, GoTrack OÜ Tarvi Viisalu, AS Eesti Raudtee Tiiu Poltruk, Edelaraudtee Infrastruktuuri AS Urmas Lükki, Edelaraudtee Infrastruktuuri AS Vladimir Panov, AS Eesti Raudtee
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	10.12.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.09.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7215 Troppijad ja trossijätkajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	2
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Railway Mechanic Assistant, level 2
Vene keeles	Помощник монтера пути, Помощник механика пути
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Tööosad ja tööülesanded	